

Jü Carta San Pablota Bat Huëpo Jiojtekähui Jume Corintiommehui

Tebotehuame

¹ Pablo, Jesucristotau apóstoltu iaahuaka núnuri, Diosta júnel ä huáatiäpo ámani, entok jü hermano Sójtenejtáamak náuhui,

² ikay cartatane jiojte buere joära Corintopo jommehui jume Cristota sualhuäpo nau anim béchibo, jume Cristo Jesússta nésauro jo báreka bempoa emo jípurremmehui, jume ják júne anemmak nau yeu púataka täyahuame itom Señor Jesucristota tehuampo au nokame, jü itom Señor entok bempörimmehui. ³ Diosta tü eäu entok yánti jíapsihuame enchimmaktunake, jü Dios itom Átchay entok Señor Jesucristota Áchay bétana.

Diosta baysaihuame

⁴ Ínapo jíba Diosta baysauhue enchim béchibo, juka Diosta tü eäu enchim mikhuakä béchibo jum Cristo Jesússto.

⁵ Bueitukem áapörikut yún jita tühuatem jípurrek, nokpo entok yún jita jüneriahuäpo.

⁶ Jü noki Cristota bétana nokhuakame béja enchimmet au chupalataka tahuala.

⁷ Jü jita ára johuame Diosta enchimmet jünakteri síme enchimmet ayunake. Huanärem

béja kaa jáchin éaka ä boobinnake, juka Señor Jesucristota äbo yebijnakëhui.

⁸ Áapo Dios ket kutti ehuamta enchim máknake, simeta chúpëu núkisi. Júnëli béja kaabe kaita juënak enchimmet téunake, júnaköri itom Señor Jesucristota yepsayo.

⁹ Dios ä bárëpo kaa amáu notte, áapörik huamem nunuri ä üusi Jesucristo itom Señornamak enchim jápsinakë béchïbo.

¿Jachu jü Cristo au näikimtela?

¹⁰ Senu huemtane, ket enchimneu aahua, hermaanom, itom Señor Jesucristota tehuampo, hupëlak jibem nau nooka simetaka, natepua anhuame kaytatunake enchim násuku, al-lem túlisi nanabeu aneka huépülaik nau eiya entok hupulsi eaka.

¹¹ Bueitukne enchim bétana ettejoriahuak, ín hermanom, jume Cloétamak huerim bétana, jänitukem nau omteka nátepua emo jípure.

¹² Juka enchim násuk huemta bétanane enchim tejuabáare ínel enchim jiapo: “Ínapone Pablotamak huéiye”; ö “Ínapo entok Apoolostamaki”; “Ínapo entok Perotamaki”; ö “Ínapo entok Cristotamaki.”

¹³ ¿Jachu Cristo au näikimtela? ¿Jachu jü Pablo enchim béchïbo kúrusit poponhuak? Ö ¿jachem Pablota tehuampo batöhuak?

¹⁴ Diostane baysauhue enchimne kaabeta batöla, juka Crispota entok Gayota jíbba,

¹⁵ bueituk Pablota tehuampone batöri ti kaa enchim jáunakë béchïbo.

¹⁶ Kenne Estéfanasta familiapo jomeme batöla; jume huatemmeune kaa huate jaamakne huatem ket batöla.

¹⁷ Bueituk Cristo kaa nee batö äaka nee yeu puaala, ál-la evangeliota nee nok sahueka nee núnula; kaa ímí ániapo jita buere täyahuamta nokta hueriaka, Cristota kúrusit múkukau kaa kom tahuaria béchibo.

Cristota, úttiära entok Diosta bétana yún jita täyahuame

¹⁸ Bueituk ïri noki Cristota kúrusit poponhuakähui emo tärulame béchibo rokorapom ä jípure, të jume jineurim béchibo, Diosta uttiära.

¹⁹ Bueituk júnel jiojteri:
Jume jita täyame, juka bem täyaune kaytasi yáanake,
juka jüneehuamta bem tayaune yeu tahuarianake.

²⁰ ¿Jakusu aane jü jita áu täyáa tíame? Entok jaksu aane jü escriba, entok jaksu aane jü buéresi jita nokame, ¿jachu kaa Dios jume ániat jiápsaka jita emo täaya tíame rokuapo tahuariala?

²¹ Bueituk Diosta bétana jita täyahuamta, jume ániat jiápsame bem jita täyapom katim Diosta tatäyak, Dios ä tutürek ä súaleme jinëu béchibo juka Diosta noki nokhuäpo rokuapo jipuhumta huam am jínëu báreka.

²² Bueituk jume judíom señalim aahua, jume griegom entok tuisi jita täyahuamta jíba jaria;

²³ të itapo Cristota kúrusit poponhuakamta jíba nooka, jume judíom béchíbo at teitihuame, jume kaa judíom béchíbo entok rókoora;

²⁴ të jume núnurim béchíbo, judíom ö griegom, Cristo, Diosta uttiära, entok jita täyahuame Diosta bétana huéeme.

²⁵ Bueituk jü Diosta bétana rokuapo tayahuame, yoremraata béppa chë jita täyahua, entok jü Diosta bétana kaa úttiä, yoremraata béppa chë úttiak.

²⁶ Tüisem at suuhua, hermanom, Diosta betanem yeu púataka núnurim, eläposem kaa jaikika junëli jita täya yoremem eäpo ámani, entok jume yaüra uttiäta jípureme júne kaa jaiki, entok yörihuamta jipureme júne kaa jaiki.

²⁷ Ál-la, Dios jume kayta bejreme yeu púuhuak, jume jita täyame tiusi tahuaria báreka, entok jume kaa úttiakame yeu púuhuak jume üttiakame tiusi tahuaria báreka.

²⁸ Juka simekut jikot maachika kaitäpo bit-huamta Dios yeu púuhuak entok juka kaitäpo jipuhuamta, juka simeku naikiahuamta kaitäpo tahuaria báreka,

²⁹ bueituk junëli kaabe áu úttilnake Diosta bíchäpo.

³⁰ Të áapörík béchíbo emëe Cristo Jesús po aane, áapörík béchíbo jita täyahuamta Dios itom makka, Diostau bíchaate lútula jíapsihuäpo naikiataka tualala, entok santosi jíapsihuäpo, entok jinëuriata áa béchíbo jípureka.

³¹ Juka jiojterita jiá bénasi: “Jü áu úttileme,

jum Señorpo jíba au úttılınake.”

2

Cristota kurusit poponhuakäu nokhuame

¹ Én éntoko, hermanom, júnakoy enchimmeu noíteka juka Diosta ára jita joaune enchimmeu nok báreka, kanne nokta ujoyorik nokak entok jita taayahuamta.

² Bueítuk huitti nokhuäpo enchim násukne, kayta entok júneriabáarek ál-la Jesucristota jíbba, kúrusit poponhuakamta.

³ Entokne enchim násuk aanek úttia lútilataka, entok tuísi maujrimey ino yöaka;

⁴ jú ín noki entok jú Diosta nooki enchimmeu ín nokakähui, kaa jita täyahua pámanne enchim át júnetuak, ál-la Diosta Espíritu úttiärayi,

⁵ bueítuk jú enchim Dios eaü kaa yoremem jita täyäpo nahuanake, ál-la Diosta úttiaräpo.

Diosta Espírituta huam yeu machílame

⁶ Täte nau ä ettejhua jiobe, jume yúmalasi emo jípureka jita täyammaki, të kaa imi ániat jita taayahua pámani, entok kaa jume ániat rey nesaupo nesaunakeme bénasi, bueítuk imëri kókkonakemme.

⁷ Täte juka Diosta bétana jita täyahuamta nau ettejjo, juka huatem bétana kaa júneriahuamta, juka jita täyahuäpo esota, ikäri, ániata kee yahuy náateka Dios ito béchíbo, ä naikiak, jum símek béppa ujoyoriku itom looria béchíbo.

⁸ Ikäri jume im ániat rey nesauta jípunakeme katim ä täyak, bueitukim ä täyakatek, kaibum kúrusit ä popon eiyey, juka looriapo Señorta.

⁹ Të ál-la ínel jïojterita jiä pámani:

Juka pusimmei kaa bit-huakähui, entok
nakammey kaa jikkaijhuakahui,

entok yoremta jiápsipo kaita tahualata,

Dios ä erialatukay huame áapörík ä nakeme
béchïbo.

¹⁰ Të Dios, Espírituy ítou yeu ä mächiriala; bueituk jü Espiritu símekut suaka át jüneiya, bueituk mekka kom Diostat ayukamta junne.

¹¹ ¿Tëe jábe yoremesu, juka yoremata ayukamta jüneria? ¿Jachu kaa jü yoremata espiritu at aneme? Ínëli kétchi juka Diostat ayukau kaabe ä jüneriak, jü Diosta Espiritu jíbba.

¹² Ítapo entokte kaa juka ániat espírituta mabet-la, ál-la juka Espiritu Diosta bétana huemta, bueituk juka Diosta itom makakau jüneria béchïbo.

¹³ Íaribéchïbote ä nooka të kaa juka nokta yoremem jita täyaka yore majtia pámani, ál-la juka Dios Espírituta yore majtia pámani, juka Espiritupo huemta Espiritupo ä tahuariaka.

¹⁴ Të jü yoreme kia ä jiápsapo kara at jünéaka tatahua jü Diosta espírituchi, bueituk áa béchïbo rokopo bittu. Entok kara ámet jüneiya, bueituk at suaka Espírituta eäpam át jünetunake.

¹⁵ Të jü Espíritu Santota eäpáman jiápsame símekut jüneiya, të juka jünehuamta áapo huatem bétana kaa ä mabeta.

¹⁶ Bueituk: “¿Jábesu juka Señorta eäu jüneriak? ¿Jábesu ä majtianake?” Të itapo juka Cristota eäute jípure.

3

Diostamak tekipanuame

¹ Íaribéchiibo ínapo hermanom, karane Espíritu Santota eäpáman jiapsäme bénasi enchimneu nooka, ál-la kaa Dios huateka enchim eä bénasi, entok Cristotat ehuäpo ili usim bénasi.

² Lechimne enchim jítuak, të kaa buähuamta, bueitukem ketune kaa áma yúmay, éntokem én júne kaa áma yúma,

³ bueitukem ketune enchim eäu johua; emoem naïbuke, éntokem nau omteka nau nassua, ¿jachem kaa ínëli juena ehuamta jíba johua? Éntokem yorem ehuamta joaka jíba rejte.

⁴ Bueituk enchim násuk senu ínel jiaahua: “Ínapone lutüriapo Pablotamak huéiye”, jü senu entok: “Ínapone Apolostamak huéiye”, ¿jachem kaa ínëli yorem ehuamta jíba johua?

⁵ Huanäisu, ¿jabesa jü Pablo entok jü Apolos junne? Jachu kaa jume Señorta nesahui joame, imey nokakäpamanem ä súsualek, imi huam natepola jü Señor huehuëpulam enchim ä makak.

⁶ Ínapone eechak, Apolos entok ä bäätuak; të Dios ä siútuaka ä yötutuak.

⁷ Ínëli jü echákame entok ä bäätuakame kaytam tua bejre, ál-la Dios ä yötutuakame.

⁸ Ínëli jü echákame entok ä bäätuakame huepulsim nau hueeri, eläposum chúkula huepülaka bem kobakäu makna, jachin juka tékilta bem yáakä pámani.

⁹ Bueítuk ítapote Diosta tekipanualerom, eme entok jü Diosta tékkil, jume karim yáataka Dios attiárimme.

¹⁰ Jum arayhuäpo Diosta nee ä mak-lä pámani, ínapone ingeniero ára kaatemta benna.

Juka teta nahuatane áma yetchak, iäri béppa entok täbuika ä béppa kaatenake, të natepola huepülaka tüisi at suanake, jachin nat béppa bem kaatehui.

¹¹ Bueítuk kaabe täbui teta nahuata ára áma öre, juka áma oreta béppa, ìri jü Señor Jesucristo.

¹² Bueítuk ìri tetta nahuata béppa, jabbe sahualik entok tosalik teta buaaniata kaateme, entok u jyoli tetammeyi, pino kutayi, juya sáayi, entok kia chukiï junne,

¹³ jü tekkil huehuëpulam yáakäu jüneriataka tahuanake; huäri taahuari: ä jüneriatebonake, bueítuk jü taji beeteme yeu ä machirianake; jü tekkil huehuëpulam yáakäu entok taijpáman yeu siika türika o kaa türika tahuanake.

¹⁴ Jü tékil jabeta nat béppa kaateka yakáu turika tahuakatek, ä kobakau mabetnake.

¹⁵ Jü tekil jábeta yáakäu tajakätek, áapo

símeta tarunake, të áapo jineutaka tahuanake, taij bëtepo yeu buittekam ténasi.

¹⁶ ¿Jachem kaa jüneiya juka enchim takahua Diosta ä tiöpokähui, jü Diosta Espíritu entok enchimmet aane?

¹⁷ Jábe junne juka Diosta tiöpo kaitäpo tahuariakatek, Dios ket áapörík kaitäpo tahuarianake, bueituk jü Diosta tiöpo, enchim takahua, Diostau bíchaa santosi naïkiari.

¹⁸ Kaabe áu baytaünake; jábe junne enchim násuku ímí ániapo ayukamta au täya tíame, kayta täyamta bénasi áu jípunake, chë yúmalasi símeta täya béchibo.

¹⁹ Bueituk jü síme ímí buíapo jita täyahuame Diosta béchibo kia kaa suära; bueituk jiojtetaka órek: “Bem jita täyaka emo buérialëpo Dios am jioptuaka am tojja.”

²⁰ Júchi entok: “Jü Señor jüneiya kia ä bejatukähui jume jita täyaka eähui.”

²¹ Ínëli, kaabe yoremem bétana au úttılınake, bueituk símetem eme attiak:

²² eläposu Pablo, eläposu Apolos, eläposu Peero, eläposu jü ánia, eläposu jíapsihuame, eläposu kókkohuame, eläposu jü én hueri, eläposu jü chúkula hueenakeme, símetem attiak.

²³ Enchim entok Cristo attiak, Cristota entok Dios.

4

Jume apóstolim tekkil

¹ Ínëli, jume yoremem Cristotau tekipanualerompom itom jipunake, entok juka

Diosta ehuil jípurëpo ministerio tékilta joame bënasi.

² Én entok ínëli türi, jum ministerio tékilta johuäpo úttia, huepülakam huitti eaka áma bittunake.

³ Ínapone enchim bétana kaa yun yäura bithuamta jípure, entok tribunal yäura bétana junne, bueítuk ínapo júnene kara ino yuktia kaa tuísi ino aane tiaka.

⁴ Kaa türíkne ín jíápsipo kaita jípure jioje, tène kaa íari béchíbo tü yórempo ino naíkia, të jü Señor, áapo yäura bithuamta nee makka.

⁵ Inentakem, kaabetat kia nooka tiempota kee yúmayo, Señor áapo yepsakátek, juka esota entok kaa machiku ayukamta bittebonake, entok juka jíapsi ehüäpo ayukamta jüneriatebonake; huanäi huehuëpülakam ä mabetnake Diosta am úttilnakëhui.

⁶ Të ikäri, hermanom, ejemplopone enchim ä tejhua, ino bétana entok Apolosta bétana, enchim ín nakë béchíbo, bueítuk itom bíchakem jüenake, kaa juka jiojteta béppa enchim enakëhui, jachinai jünem huepülak buérialinake täbuik entok kaitäpo bínnake.

⁷ Bueítuk, ¿jábese huatem násuk, béppa enchi ketchak? Entok jü em jípurëhui, ¿jítasë kaa mabet-lataka ä jípure? Entok ä mabet-latukáteko, ¿jatchiake ái emo buériale, kaa ä mabel-latukamta bënasi?

⁸ Enchimmeu béja kayta bëye, bejem riikom, éntokem itot kaa huijjuteka reeyim, ¡türi eiyeey eme reeyimtuko, itapo ket ínëli enchimmak reyimtaka nesau eiyeey!

⁹ Bueituk inen nee eiya, jume apóstolim simeta chupëpo, Dios ániau itom yeu jabuala, kókkohuamta itot chupabahuamta bénasi, ínélite buérialihuaka ániat bithua, ángelesim entok yoremem bétana.

¹⁰ Cristota itom nakë béchibo, itapo katte susuaka bithua, eme entok Cristota sualhuäpo susuak; itapote úttia lütila, eme entok úúttiak, ëme yörihuakem bithua, itapo entok kaa bibitpeehua.

¹¹ Én tajtite tebaüre, entokte bai kótko, katte sankok, jópemette chonhua, entokte kaa jouhuak.

¹² Lottekate tekipanua itom mamammeiy; entok béttesi ítot nokhuaï junne, itapote Diosta tü eäu am netanria, jájanate jikot johua, tēete yanti eaka ä mabeta.

¹³ Jájana itot nokhuay junne, Diostaute am nok-ria, jume ániat jápsame entok én tajtim chukta bénasi itom bitcha, juka simem kaa huatiahui.

¹⁴ Kanne enchim tiutua báreka íkai jiojte: ál-la enchim üusekam ténasi entok enchim nákekane kutti nooka.

¹⁵ Eläposum diez miltaka enchim majtiä Cristota bétana, kaibem yún áchayrim jipunake; bueituk Cristo Jesúspo inapone enchim usiak evangeliopo.

¹⁶ Én entokne enchimneu ujbuanna, ín ino nüyë bénasem emo nüyë.

¹⁷ İari béchibone Timoteota enchimneu bittua, İri Jesucristota sualhuäpo ín üusi tüisi ín nakëhui, kaa amáu bíchaka Cristotamak

hueme, áapo enchim au huatituanake jachin ín ä joähui juka Cristota tekkil, entok jachin sime kätana ín am majtiähui jum Cristota sualhuäpo nau anim anëpo.

¹⁸ Të huate entok tüisi emo buériale, bueituk jauhuey júne kaa enchimmeu nee huee máchilem tenasi.

¹⁹ Tëne laüti enchimmeu hueenake, Señorta ínel eäyo, entokne ä jünerianake, të kaa juka nokta jíbba, ál-la jume emo buérialeka úttiata mabet-lame.

²⁰ Bueituk jü Diosta rey nesauri, kaa nokpo jíba huéiye, ál-la uttiäramaki.

²¹ ¿Jitasem huatia? ¿Enchimmeune hueenake jibebiaka, ö yore nákuhäpo, entok espíritu yanti jíapsihuäpo?

5

Kaa türik bétana yaura bithuame

¹ Lútüriapo enchim násuk jikkaijtu jü kaa türi, iri kaa türi jume kaa judíom násuk júne kaa jikkaijtu; ínëli hueepulakätuk enchim násuk ä huaímáiye jípureka áamak jíapsa.

² ¿Emem emo jikau cha buériale, jachem kaa jìokot tiusi eepo yúmala? Bueituk juka íkái yakamtem enchim násuk pakun yeu huikke.

³ Lútüriapone, ín takahuäpo kaa enchimmak aane, të ín espíritupo ál-la, ínëli enchimmak aneka juka íkái yakamta yäura böota näa mak-la.

⁴ Itom Señor Jesucristota tehuampo, ín espiritumakem emo nau tojja, entok itom Señor Jesucristota úttiäramaki.

⁵ Huanäi ïri Satanásta mampo toijna, juka kaa türik at ayukamta lutinakë béchïbo, bueítuk huári tahuarit, juka Señorta yepsay ä espírituhua jinëutuna.

⁶ Jü enchim emo buérialëu kaa türi. ¿Jachem kaa jüneiya: “Jü levaduura ilikkika junne, sime tujta huechia tabbe”?

⁷ Levaduura binhuatumta bétanem emo tüte, bemela tusitaka ä tahuanakë béchïbo, kaa levaduura, bueítuk jü itom pascua Cristo, béja ito béchïbo kúrusit poponsuhuak.

⁸ Inélite pajkonake, kaa levaduura binhuatuupo, entok kaa levaduura jüena ehuäpo, ál-la panim kaa levaduura äpo entok lutüriapo tü jiapseka.

⁹ Enchimmeune jïjtesula, katem ámemak emo türe, jume kaa emo jubeka nau jiápsammaki.

¹⁰ Karem tokti emo omoute, jume imï ániat nau jiápsaka kaa emo jubekammaki, ö jume uttesi tomita ukulemmaki, ö ekbualerommaki, entok jume jita júne dios tiaka ä yöremmaki; bueítuk ä ínëlitunakey úttiatü eiyey ániat enchim yeu sakanakëhui.

¹¹ Al-lane enchimmeu jïojte, kaa enchim ammemak emo türi sáhueka, jume emo hermanom tiaka, të kaa emo jubeka nau jiápsammaki, entok tomita úttesi ukulemmaki, entok jita júne dios tiaka ä yöremmaki, entok jü bette nokta nokamtamaki, entok jü vino jilerotamaki entok jita ëekbualerotamaki; jü ínëli jiápsammaki, katchan júnem ámemak jibuäpo yúmala.

¹² Bueïtuk jume päkun aneme, ¿jita lutüriatasune jípure, kutti lútula am jíapsi sáu béchibo?, ¿jachem kaa jume huaijhua aneme, emée kutti lútula jíapsi sauhue?

¹³ Bueïtuk jume pakun aneme, Diosta nok yäura ámet chupnake, juka júena eaka jíápsamta yeuhuem ä beeba enchim násuku.

6

Juez kaa Dios huatemta bíchápo nassuahuame

¹ ¿Bueïtuk emée enchim násuk jabetamak kaa tüisi tahualataka jita nau tüte baahuay juezta bichápem emo yeu totoja, jume Cristota sualhuäpo nau anim bíchápo emo yeu toijmachika junne?

² ¿Jachem kaa júneiya jume Cristota sualhuäpo nau anim ániat jíápsame yäura bittebonakéhui? Buïetuk ínëli jume ániat jíápsame enchim am yäura bittebonakei, ¿jachisuntukem íkäi kaa tua buere machik kaa obiachik kara rutuktia?

³ ¿Jachem kaa júneiya jume ángelesim bette nokta itom amet chupanakéhui? ¿Të, chë junne, juka imi ániat ayukamta?

⁴ Bueïtuk emée juka imi ániat ayukamta yäura bittebotek, ¿jatchiakem jume Cristota sualhuäpo nau anim kayta áma júneriamta yäura yetcha?

⁵ Enchim tiunakë béchibone ínel jiaahua, ¿jachu enchim násuk hupülaka júne kaabe, kooba suakari, ä hermanom násuk juka kaa tüisi huemta rutuktia béchibo?

⁶ ¿Të senu hermano täbui hermanotamak yaupom emo yeu toijlataka nau nok nassua, të íkärím johua Diosta kaa súaleme bíchápo?

⁷ Ínëli béja lutüriapo, kaa türi jü enchim násuk nau nok nassuahuame, ¿jatchiakem kaa yanti eaka ä mabeta juka enchim bej-reka johuamta? ¿Entok enchim jita úuhuamta?

⁸ Të emëe huatemem bej-reka jita am úuhua, jume hermanom junne.

⁹ ¿Jachem kaa jüneiya jume lutüla huemta kaa joame, kaybum áman kimunake jum Diosta reytaka nesahuëhui? Katem ä öbia; jume kaa emo jubeka nau jiápsame, jume tattábui diosim yöreme, jume kia jábe jámutta kaa jubeka áamak jiápsame, jume yorememtaka jáamuchim bénasi emo nüyeme, entok ä bénasi yoremtamak au jipureme junne.

¹⁰ Jume ekbualerom, jume uttesi tomita ukuleme, jume vino jülerom, jume béttesi jabetat nokame, jume baitäupo jabeta jita úuhuame junne, imëri kaybum áman kimunake jum Diosta reytaka nesahuëpo.

¹¹ Emëe huate ínëli jiápsay; të enim béja baksiari, entok Diostau bíchaa naïkiatata santosi yáari, Señor Jesucristota tehuampo lútula hueme enchimet yáari, entok itom Diosta Espirituyi.

Jü takahua santosi yáari

¹² Síme ino béchïbo türi jiobe, të kaa síme ára yáatu; síme ino béchïbo türi jiobe, tëne kayta bétana ino yuyüitebonake.

13 Jü buähuame topata béchïbo, jü topa entok buähuamta béchïbo, të imey nahuichim Dios kaytasi am tahuarianake; të ïri takahua kaa emo jubeka nau jíapsihumta kaa ay ä yáa béchïbo, ál-la ïri taka Señorta béchïbo, jü Señor entok íkái takaata béchïbo.

14 Dios entok, juka Señorta toboktiakame, itom ket toboktianake ä úttiärayi.

15 ¿Jachem kaa jüneíya bueítuk itom takahuam, Cristota takaamak huépülsi nauhuam órekähui? ¿Jachune jume Cristota takahuammet hueri nüka, jámutta takahua yorememmak ehuil au türemtat am chaanake? Èe kia jita béchïbo junne, kaybu.

16 ¿Ö jachem kaa jüneiya jü ilebenak jámuttau rukteme, huepul takahuapo áamak ä tatahuähui? Bueítuk jü jiojteri ínel jiaahua: “Nahuichikam huépülak nau takahuanake.”

17 Të jü Señorta eápáman jíapsi báreka au rukteme, huepul espíritupo áamak takahuanake.

18 Juka kaa emo jubeka nau jíapsihumtem tojaka sakka, jü täbui kaa türi yoremta jojoau kaa ä takahuapo yeu huéiye, të jü jámutta kaa jubeka áamak böyeme, ä takahuabet kaa türík johua.

19 ¿Jachë kaa jüneiya juka enchim takahua Espíritu Santota ä tiöpokähui, ïri enchimmet aane, éntokem Diosta bétana ä jípure, éntokem emëe kaa emo attiak?

20 Bueítukem bejhuapo jinnurí; enchin takahuápem Diosta úttile, entok enchim espíritupo, ímëri Dios attiärimme.

7

Jubiahuäpo emo consejhuame

¹ Juka huatek bétana enchim ínou jïojtekähui. Jü yoremta béchïbo chë türi eiyey kaa jámutta nüko.

² Të kaa emo jubeka nau jíapsihumta ito násuk ayukä béchïbo, elapo yoremem huëpulam jubnake, jume jáamuchim junne huëpulam kunanake.

³ Jü jubekame jámutta kaitäpo siroktuaka yúmalasi ámak jíapsinake, alë bénasi kétchi jü jammut ä kunáamaki.

⁴ Jü jammut ä takahua kaa yeeka, ál-la ä kunahua jïbba, entok kétchi jü yoreme ä takahua kaa yeeka ál-la ä jubiahua jïbba.

⁵ Katem emo koptya báreka éenake, al-lem nanabeu eaka chubala emo tojja, bueituk oraciompo Diostáamak am báreka, huanärem chúkula huepulsi júchi emo nau toijnake, Satanásta kaa enchim jioptuanakë béchïbo. Jum emo ukulhuapo kaa enchim úttiakabéchïbo.

⁶ Téne íkái consejota enchimmeu nooka, të kaa nesauta bénasi.

⁷ Síme yorememne inobénasi emo nütua peiya, të kaa símetaka Diosta bétana ä mabet-la juka kaa jubeka bem jíapsinakëhui, lutüriapo hueepulaka ínëli, jü senu entok täbuási.

⁸ Téne ínel ámeu jiaahua, jume kee jubemmehui entok jume jokoptyulammehui, bueituk amebéchïbo chë türi eiyey inobénasi tahuakateko.

⁹ Të jume kaa jubeka ára jíapsihuamta, Diosta bétana ä mabet-latuko, jubëem, éntokem kuuna. Bueïtuk chë türinake. Jume kaa emo yüeka kaa tüisi ayunaketeko.

¹⁰ Jume emo jubeka nau jíápsame, nesautane am makka, të kaa ínapo, ál-la jü Señor: Jü jámmut ä kunahua kaa toijnake;

¹¹ ä tójakätek, kara kunaa, të ä kunabeu notteka ára au jiokore; entok jü jubekame ä jubi kaa toijnake.

¹² Ínapone jume huatemmeu ínel jiaahua, të kaa jü Señor: jábe hermano kaa Dios huatemta jubekame, të jü jámut íněli áamak jíapsibarëteko. Kara ä tojja.

¹³ Senu jammut, kaa Dios huatemta kunakätek, të jü yoreme íněli áamak jíapsibaretoko. Kara ä tojja.

¹⁴ Bueïtuk jü kunari kaa Dios huateme, juka jámmutta Dios huate béchïbo, áapo Diosta tü eäu jípunake; jü jámut kaa Dios huateme entok ä kuna Dios huate béchïbo áapo Diosta tü eäu jípunake, bueïtuk täbuiasi enchim aaney entok, jume enchim üusim katim Dios huateka tahuanake, të ënim Diosta tü eäu jípure.

¹⁵ Të jü kaa Dios huateme aü naïkimtekateko, Akë ä tojja. Bueïtuk nahuichikam karam úttiapo nau aane. Ä inelituko jü hermano o jü hermana beja búttiatunake, bueïtuk yanti eäu Dios itom núnula.

¹⁶ Bueïtuk, ¿jáchise jüneiya, empo jámmut, jáamak jü em kuuna jinëutaka ä tahuanakëhui? ¿Ö jáchise jüneiya, empo kunahuari, jáamak jü

em jubi jinëutaka ä tahuanakëhui?

¹⁷ Të jáchin hueepulaka Diosta ámet ä naïkimtekapo ámani, entok jáchin Diosta am núnuakäpo ámani ínëlem ä yauhua, íkaine síme jume Cristota sualhuäpo nau animmet nesahuek.

¹⁸ ¿Bueítuk jábe circuncionta jípureka núnuhuak? Circuncionte jípureka taahua, ¿të jábe kaa circuncionta jípureka núnuhuak? Kaa au circunsidaruanake.

¹⁹ Jü circuncion kayta bejre, entok jü kaa circunsidaruahuame junne, ál-la jü Diosta nésahui ëriahuame.

²⁰ Huehuëpulaka jáchin Diosta bétana bem nunuhuakapo, junëlim tahuanake.

²¹ ¿Jachë nenkitake tekoka núnuhuak? Katë jáchin eiya; të empo jum em nenkihuakapo ára emo yeu huíkëtek, Akë ä jaria.

²² Bueítuk jü nenkitaka tekoka, Señorta ä núnuako, búttiataka tahuanake, ínëli këtchi jü búttiataka núnuhuakame, Cristotamak sumataka tahuanake.

²³ Bejhuapëm jinnuri, katem júchi yorememeu emo nenkaka am teko bare.

²⁴ Ínëli, huehuëpulaka, hermanom, jachin jiápsaka núnuhuakatek, junëli au nüyeka jiápsinake Diosta béchïbo.

²⁵ Jume kee kuname béchïbo, kanne nesauta jípуре Señorta bétana, tëne ín eáú enchim tejhua, juka Señorta yore nak jiokolëpo ä jajamlatakane, Cristotat jíba eiya.

²⁶ Imï huamne tü ehuamta jípуре, juka itou ayukamta obiachi béchïbo, bueítuk jü yoreme

tüisi ayunake ä aane bénasi tahuakatêko.

²⁷ ¿Jatchê jámuttamak emo súmala? Katê emo búttia báare. ¿Katê jámuttamak emo súmala? Katê jub báreka eiya.

²⁸ Tê empo jubekátek, katê kaa tüisi ayunake; entok jü jamut beme kunakátek kaybu kaa tüisi ayunake, tê ímechiri jü jiokot emo bit-huame takahuapo ámet ayunake, tê ínapo íkáine kaa enchim jipu ía.

²⁹ Têne ikaï nooka, ín hermanom: Jü tiempo kopela aane. Én entok bat bitcha, jume jubekame, kaa jubekamta bénasim emo nüpo yúmala;

³⁰ jume buaname éntok, kaa buanamta bénasi; jume al-leame éntok, kaa al-leamta bénasi; jume jita jinnume entok, kayta attiakamta bénasi.

³¹ Entok jume imí ániat ayukamta musauleka ä joame, katim ä joamta bénasi emo núname, bueítuk jü ániat ayuka ujuryori béname lülüte.

³² Kaa yúmaisine kaa enchim emo bit ía. Jü kaa jubekame jáchin jum Señorta nesaupo ä annakeu jíba huatia, entok jachin juka Señorta ä al-letuanakêhui;

³³ tê jü jubekame, ániat ayukamtat jíba kaa yúma, ä jubi al-letua báreka.

³⁴ Ínëli ámet júnakiachi jü kunakamtachi entok kaa kunakamtachi, jü kaa kunakame jum Señorta nésaupo ä annakeu jíba kaa yúma, entok jachin Señorta bíchápo huepulsí au ä jipunakêhui, taakapo entok espíritupo; tê jü kunakame juka ániat ayukamtat jíba kaa yúma,

ä kunahua al-letua báreka.

³⁵ Ikaïne nooka tüisi enchimeu huenakë béchïbo, të kaa obisi enchim emo bínnakë béchïbo, ál-la huéchiapo entok simeku türik joaka, entok inëlem kaytat obisi eaka Señortau ruktinake.

³⁶ Të jábe ínel eáteko: Jü ín mala béja yöhue ä kunanakeu huasuktiriam at siime. Béja au kunatuapo yúmala, ä yáa bareu yanake, kaa Diosta bejre, eläpo kunanake.

³⁷ Të senu ä jiápsipo huitti ehuamta jípureka, kayta áu bëyeka, ínëli ä éáu áapo attiaka, ä malahua kaa kunakamta toij béchïbo, tüisi aane.

³⁸ Të ínëli jü ä kunatuame, tüisi aane. Të jü kaa ä kunatuame entok, chë tüisi aane.

³⁹ Jü jamut kunakame súmataka jiápsa, ä kunahua ketune jiápsayo; të ä kunahua mukuko búttiataka taahua, ára ä kunabareu kuna, të ál-la Señorta sualemta kunanake.

⁴⁰ Të ínel ín eäpo, chë júne Diosta tühua mabet eiyey kaa júchi kunakáteko, bueituk ínapone ket Diosta Espíritu jípure.

8

Jü buáhuame ídolómmeu toijri

¹ Juka buáhuamta ídolómmeu toijta bétana, entok bejate jüneiya simetaka jita ito täyähui, jum jita täyahuäpo emo jabelhuame áma ayuk, të jum yore nakhuäpo jita täyahuäpo yore yötutua.

² Bueituk jábe jita áu täyalame, ketune kayta jee täya, tua jita ä täya éäpo.

³ Të jábe Diosta naketek, ä bétana täyahua.

⁴ Juka buähuaamta ídolommeu toijta bétana, jüniate juka ídolota ániapo kayta bejrehui, bueítuk kabe entok Dios, huépúlaka jíbba.

⁵ Elaposu huate emo diosim teaka täyahua, imi buíapo entok téhuekapo junne (inëlim juebenna jume diosim ti tettehuahuame, entok jume yörihuame),

⁶ sîmeta íkâi násuk itobéchïbo huépül Dios jíbba, achayhuariataka, áapörík bétana simetaka huéiye, itapo entokte ä béchïbo, entok huepül Señor Jesucristo, áapörík béchïbotaka sîme ayuk, itapo entok áapörík huämi.

⁷ Të ä täyahuame kaa sîmemmet ayka; bueítuk huate imi tajti, ídolommeu joyhualataka, ímëi ídolommeu toijtam buabuäyey, inëlim juka bem jíapsi ehuamta kaa úttiaka béchïbo, katim at jünéaka tatahua.

⁸ Huitti nokhuäpo juka itom buäyepo Dios ä bíchäpo kaa chë itom mabetnake; bueítuk itom jïbuä béchïbo katte chë tuttüri, entok kaa jïbuätek júnete kaa chë tuttüri Diosta bíchäpo.

⁹ Të áachem suhua juka huitti hueka enchim täyapo, jume kaa jíapsi úttiakame kaa jiopnakë béchïbo.

¹⁰ Bueítuk jábe enchi bichätek, jünéaka enchi ä täyhui, ídolom yörihuäpo enchi katek, jü ä eäpo kaa jíapsi úttiakame, ¿jachu kaa áma jïbuä báanake jáni, jum ídolom yörihuäpo?

¹¹ Entok em jita täyapo; jü hermano kaa jíapsi úttiakame au tárunake, të ïari béchïbo Cristo ket múukuk.

¹² Bueituk imi huäm em Dios bejrim, jume hermanom bej-reka kaa tüisi aane, juka bem jíapsi ehuäpo kaa úttiakapem am sasabuania, inëlem Cristota bej-reka aane.

¹³ İari béchïbo, jü buähuame ín hermanota ái ä huennaakey, jauhuey júnene kaa huakasta buänake. Bueituk juka ín hermano kaa jiopnake béchïbo.

9

Jume apóstolta lutüriam

¹ ¿Jachune kaa apóstol? ¿Jachune ín eäu kara johua? ¿Jachune kaa juka itom Señor Jesústa kaa bit-la? ¿Jachem kaa emëe ajäria jume Diosta eäpo ín tekkil?

² Bueituk huatem béchïbone kaa apojtoltukätek, lütüriapone enchim béchïbo ál-la apojtol; bueituk emem ä lutüriatebo juka Señorta tekilpo ín apóstoltukähui.

³ Jume nee natuamene inenne ino nokriaka am yommia:

⁴ ¿Jachute kaa lutüriata jípure jita itom buänake béchïbo entok jita itom jinake béchïbo?

⁵ ¿Jachute kaa lutüriata jípure jubiaripo senu hermata itomak nunüp béchïbo, jume huate apojtolim bénasi, jume Señorta saylam, entok Peero?

⁶ ¿Ö Bernabé entok ínapo, katte lutüriata jípure kaa entok itom tekipanuanakë béchïbo?

⁷ ¿Jábesu ä boosapo tomi bejteka sontaro huerama? ¿Jábesu jume parasim el-lataka jume

takam kaa buäpo yúmala? ¿Jábesu jume animalim suayaka kara am lechí jëye?

⁸ ¿Íkáine nooka ín yoremtuka pámani? ¿Jachu jü ley ket kaa íkái nooka?

⁹ Bueituk jum Moiséjta leypo ínel jïojteri: “Juka bues tirijkom jotamta katë ä bobosaltua.” ¿Bueituk Dios ket am suaya jume buéesim?

¹⁰ Ö, ¿tua kayta yeu beaka ito béchïbo júnel jiaahua? Bueituk ito béchïbo jïojteri; jü moiteme tuhuata boobíchaka moite, entok jü tirijkom jotame juka báchiata ä mabetnakëu boobíchaka. ¹¹ Të itapo juka espíritupo huemta enchimmet echákatek, ¿buere ujyori eiyyey juka chupemta toboktihuäpo enchim bétana?

¹² Të ínëli huate enchimmak lutüriata jípure, ¿të itapo chë junne?

Të íkái lutüriata të kaa nüla, ál-late kaa huanti aneka simeta huéria, bueituk Cristota evangelio kayta ä bia chatunakë béchïbo.

¹³ ¿Jachem kaa jüneiya jume Diostau bíchaa naikiapo tekipanuame, juka tiöpopo ayukamtam buäye, entok jume altarpo jita joame juka altarpo ayukamtayim emo ania?

¹⁴ Ínëli ket nesahuek jü Señor, jume evangeliota bétana nokame, evangeliopo ayukamtayim jiapsínake.

¹⁵ Të ínapo kanne iachi jahuiteka, entokne kaa íkái jïojte ínëli ínomak ayuna béchïbo, bueituk ín muknakeu chë türi, kabeta kee jee nee ä üuhuayo, juka huitti eaka Diosta noki enchimneu ín nokakähui.

¹⁶ Bueituk ínapo juka evangeliota nokaka, karane ino buériale; bueituk úttia ín ä

yáanakëhui, entok béttesi inou huenake kaa evangeliota nee nokayo.

¹⁷ Juntuksan tü eaka ä joätek, juka ín kobanakeüne makna, të kaa tü ehuäpo ä joätek, bueituk ín ä yáanakë béchïbo Diosta bétanane nesauta mak-ri.

¹⁸ ¿Jítasuntukne kobanake jäni? Juka Cristota evangelio huatemmeu nokakane kayta bejtuahuaka ä johua, juka evangeliopo ín anianäu lutüriata jïpureka junne, kannä nüye.

¹⁹ Bueituk kaabemmeu nee sumari, tëne én ín eäpo simemeu ino summa, bueituk juebenam Cristota béchïbo koba báreka.

²⁰ Jume judïom béchïbo nee judïota bénasi ino nüye, Cristota béchïbo am koba báreka, jume leyta bétuk aneme ket nee áme bénasi ino nüye (elaposune kaa leyta jíápáman huéiye), jume leyta bétuk emo nüyeme Cristota béchïbo am koba báreka.

²¹ Jume kaa leyta jïpureme béchïbone, kaa leyta jïpuremta bénasi ino nüye (Diosta leyta kaa jïpurem tenasi, të Cristota ley ál-la), jume kaa leyta jïpureme Cristota béchïbo am koba báreka.

²² Jume kaa üttiakammakne kaa üttiakamta bénasi ino nüye, jume kaa üttiakame Cristota béchïbo am yö báreka, simemmakne, simeku áme bénasi ino nüye, Cristota am jineunakë béchïbo.

²³ Íkaine johua evangeliota béchïbo, ín tekipanüäpo áamak ä jipu báreka.

²⁴ ¿Jachem kaa jüneiya simetaka jume estadiopo jínkölame, simetakam eaka tenne, të

huépülaka jíba yönake? Inëlem tua eaka tenne ä yöbéchibo.

²⁵ Síme jume jínkölabareme, simeta kaa tüisi ámeu huechemtam toijnake, bempo lutüriapo juka corona momoyemta koba báreka, të itapo, juka kaa momoyemta.

²⁶ İari béchibo ínapo, ínëline buyte, kaa jáamak junne ti eaka, ál-lane ínëli nássua, të kaa kia jekata chónamta Bénasi.

²⁷ In takahuane kaa jiokoleka úttiapo ä tekipuanuatua, jáchinaik júnene ínapo huatem majtiasulataka, inaposu päku tahuanake.

10

Ídolom bétana kuttílasi nokhuame

¹ Bueituk kanne enchim ä koptia ía hermanom, bueituk simetaka jume itom áchayhuarim namuta bétukim aanek, entokim simetaka bahue síkiripo áman yeu sajjak.

² Entok simeta Moiséjta huam batöhuak, jum namupo entok bahuapo,

³ entok simetaka juka espíritu buáhuamta buäka,

⁴ entok simetaka jume espíritu báam jëka; bueitukim simetaka jum tetapo baa jëka, İri teta Espíritu entok ámemak huéesimey, İri tetta entok Cristotukay.

⁵ Bueituk síme jeelaam kaa Diosta eä paman ayuk, Dios entok kam tütürek, İari béchibo mekka ánia pariapom kókkok.

⁶ Siime İri yeu sika itom ä jünerianakë béchibo, bueituk ä júneriaka kaa türik kaa

itom ukulnakë béchïbo, bempörim ä ukulekä bénasi.

⁷ Entokte ídolom kaa yörinake, jume huate áme násuk aneïhui bénasi, áme bétana ínel ä jïojteripo: “Jü gente joteka jïbuak entok víno jeeka, huanärím japteka nau yeu taiytek.”

⁸ Kaa emo jubeka nau jíapsihuatma junne katte ä joopo yúmala, bempörim násuk huatem ayuka bénasi, ïari béchïbo senu táapo veintitrés miltakam huatteká kókkok.

⁹ Entokte kaa Señorta bejnake, bueítuk bempörim nasuk huatem ä bej-reká bénasi, ïari béchïbom bakot kïrímmeý kókkok.

¹⁰ Entok katem Diosta bej-reka nokbare, bempörim násuk huatem Diosta bej-reka nokakä bénasi, huanäi jü sússuahuatma tekiakame am sühuak.

¹¹ Írí síme ámeu yeu siika itom ä jünerianakë béchïbo, entokim jïojteri, kutti nokta itom täyanakë béchïbo, jume én ániata abe lüteý jíápsame béchïbo.

¹² Íaribéchïbo, jü huitti eäka huekame, tüisi au suayanake kaa huet béchïbo.

¹³ Yore jïöbïla báahuäpo áma pappehuä páman enchimmeu huéiye, jume huatem ama jïöbilahuakä bénasi maachi. Të Dios huitti ä éäpo kaibu itom jïöbïlanake jum kara itom áma yumä pámani, ál-la itom jïöbïlatek ket juka ára áma yeu kathuatma itom maknake, bueítuk itom áma yúmanakë béchïbo.

¹⁴ Íari béchïbo, emëe ín nakëhuim, ámem yeu kaate jum ídolom yörïhuäpo.

15 Jume suamsi emo nüyeme benammeune nooka, áachem suhua jü ín nokakaubechi.

16 Jü kopa Diosta tühua hueriamta, Diosta tühua itom at chupahui, ¿jachu kaa jü Cristota ojbopo huepulsu nau ehume? Jume panim itom rebektiahui, ¿jachu kaa jü Cristota takaapo huepulsu nau ehume?

17 Jume paanim huépülay, ítapo entok juebenna, tetë huépülak nau takahuak; bueitukte simetaka huamey huepul paanin nau buäye.

18 Takahuapem Israelitam bitchä; kabara huakasta altariu toijta bem nau buäkä béchïbo, Diosta bíchäpom huepulsu nau taahua.

19 ¿Jítasune júntuk nooka? ¿Jachu jü ídolo yörisi maachi, ö jü buähuame áu órehuame? Síme ìri Diosta bíchäpo kaa bejre.

20 Èe, bueituk jume kaa judíom lemonio altarihuim ä totoja, inëlim lemoniom béchïbo ä johua, të kaa Diosta béchïbo, ìari béchïbo ínapo kanne lemoniommak íkái enchim jo-ìa.

21 Karem juka Señorta kopa jëye, entok juka lemoniom koopa, karem Señorta mesau jotë, entok lemoniom mesahui.

22 ¿Ö te Señorta júneli naïbuktuanaake? ¿Jachute áa béppa chë ütiak jáni?

Diosta ujyória bechïbem simeta johua

23 Árane simeta johua, tëne kaa simeta jopo yúmala; síme türi jiobe, të kaa síme ára Diostau bíchaa yore yotütua.

24 Kaabe juka tüisi au huechemta jíba jariubanaake, ál-la, täbuik béchïbo tühuata.

²⁵ Huakajta nenkihuäpo, simeta áma nenkihamtem ára buäye, kayta natemajeka, jíapsi ehamta béchibo;

²⁶ bueituk Señor juka buíata attiak entok simeta at ayukamta.

²⁷ Jábe kaa Diosta sualemta enchim jibua néjunék, eme entok áman sajakátek, simeta enchimneu orehuakamtem buäye, kayta natemajeka, enchim jíapsi eri béchibo.

²⁸ Të jabeta ínel jiayo: “Íri ídolommeu toijri”, katem ä buäye, huakay junël jiaka béchibo, entok jíapsi ehamta béchibo; bueituk Señor juka buíata attiak entok simeta at ayukamta.

²⁹ Jü jíapsi eri, të kaa emo bétana.

Ál-la huä senuk bétana: “¿Jatchiaka ínapo yuktiana, täbui jíapsi erita béchibo?”

³⁰ Bueituk ínapo Diosta báysahueka ámemak ä joátek, ¿jatchiakam kaa nee türinake iäri béchibo, Diostane báysahueyo?”

³¹ Ínel entok eme jibuátek ö jita jëyetek ö huatek jita joátek, íkái simetem yáuhua Diosta looria béchibo.

³² Katem jume judíom kaa türiku jioptua báare, entok kaa judíom junne, entok jume Cristota سوالhuäpo nau anim junne.

³³ Bueituk ínapo kétchi simeku, simemmakne ino türe, kaa juka inou bíchaa türik jíba jariaka, ál-la juka simem béchibo türik, am jinëutunä béchibo.

11

¹ Inobenasem jíapsibare, Crístota bénasi ín

jiápsäpo.

Jamuchim sanko

² Enchimne úttile, hermanom, bueïtuk simeku ínohuem huaate, éntokem juka enchim ín majtiakäu ketune jípure, enchim ín ám makaká bénasi.

³ Tène enchin jünee-ia, sime yorememmeu Cristota kobatukähui, jü yoreme entok jámuttahui, Dios entok Cristotahui.

⁴ Sime yoreme orancionta joame entok Diosta noki nokame, kobat au pattialataka, juka au koba yöta kaa yöre.

⁵ Të sime jamut oraciónta joame entok Diosta noki nokame, kaa kobat áu pattialataka, juka au koba yohueta kaa yöre; nahuau pitti au chon chuktialata bénasi tatahua.

⁶ Bueïtuk jü jamut kaa áu koba jintuame, au chon chuktianake; të nahuau pitti áu chon chuktia béchïbo tihuëtek, áu koba jintuanake.

⁷ Të jü yoreme kaa áu koba pattiapo yúmala, bueïtuk Diosta benna loriapo entok Diosta looria jünakteri; të jü jamut yoremta ujoyóriapo huéiye.

⁸ Bueïtuk jü yoreme kaa jámutta bétana huéiye, ál-la jü jamut yoremta bétana,

⁹ entok jü yoreme kaa jámutta béchïbo yáahuak, ál-la jü jamut yoremta béchïbo.

¹⁰ Íaribéchïbo jü jammut ä kobapo seña yaurata ä jípunakëu úttia, jume ángelesim béchïbo.

¹¹ Cristota nau sualhuäpo, jü yoreme entok jü jammut karam natepola jiápsa.

12 Bueituk jachin juka jámutta yoremtat yáa simlä bénasi, ínëli kétchi jü yoreme jámuttat yeu yoremtula; të sime Diosta bétana huéiye.

13 Tüisem at suuhua: ¿Jachu türi jäni, jü jámutta béchïbo kaa au koba pattialataka oraciónta joáteko?

14 Jum itom ito ujuhuä pámanate at jüneiya, jü yoremta béchïbo tiusi ä machiakähui tettébesi au ä chon yöturianakëpo.

15 Të jü jamut au ä chon yöturiapo, at utti, bueituk jume choním mak-ri, ámey ahuä koba pattianakë béchïbo.

16 Të simeta ikai bétana, jábe at nok nassua bárëtek, itapo kaa ikai boojoria, entok jume huate Diosta iglesiam junne.

Jü Santa Ceenapo jájana johuame

17 Të ikai enchimneu jïojtekane, kaa enchim úttile, bueitukem kaa juka chë türik béchïbo emo nau totoja, ál-la juka chë kaa türik béchïbo.

18 Bueituk tua batchu, emëe emo nau tojäteko Cristota sualhuäpo, juka emo naïkimtehuamtane jikkaja enchim násuku, entokne senu huépáman ä suale.

19 Bueituk úttia enchim násuk emo naïkimtehuamta ayunakëhui, bueituk huame enchim násuk tüisi kateme täyanä béchïbo.

20 Bueituk emëe emo nau tojakäteko, iri kaa jü Señorta Santa Ceena buáhuame.

21 Bueituk huepülaka bat jibuátek, bachim juka bem buábareú buabuäye, të jü senu tebaürinake, jü senu entok naamuknake.

22 Jachisuntuko, ¿jachem emëe kaa jóuhuak áma jibua béchïbo ö jita áma jibéchïbo? ¿Ö sem juka Diosta iglesia kaitäpo bit báare, éntokem jume kayta jipureme tiusi tahuaria báare? ¿Jachisune enchimneu jiaunake? ¿Jachune enchim úttïlnake jäni? Imïne kara enchim úttïle.

Señorta Santa Ceena nésauro
(Mt. 26:26-29; Mr. 14:22-25; Lc. 22:14-20)

23 Bueituk ínapone ket Señorta bétana ä mabet-la, juka enchim ín majtialähui: Jü Señor Jesús huäri tukarit huatem mampo yechahuaka, panim nüka,

24 Diosta baisásuka, am rebektiaka ínel jiaahuak: “Akemam nüka, ám buäye, iri ín takahua enchim béchïbo kökosi yahuakame, inohuem huateka ikai johua.”

25 Íneli kétchi juka copata nüka, chükula jïbuäsuka, ínel jiaahuak: “Íri kopa, jü bemela nokta nau tütehuame jü ín ojboyi, ikärem johua chikti enchim ä jëye belëki, inou huateka.” 26 Íneli kétchi, imey panim enchim buäye belëki, entok ikai copata enchim jëye belëki. Juka Señorta mukukähuem jüneriaatebo, ä yepsäu tajti.

Santa Ceenata kaa buäeaka ä buäyeme

27 Bueituk íneli jábe ímei paanim buäyeme entok íkai copata jëyeme, Señortau bíchaa kaa tüisi jiápsaka, Señorta takaa entok ä ojbo béchïbo kulpaka tahuanake.

28 Huäri béchïbo, hueepulakam emo binnake Señortau bíchaa tüisi jíapsihuäpo, huanäi jume panim ára buäye entok copata ára jëye.

29 Bueituk jábe junne kaa tüsi áu jípureka, ímei paanim buäyeme entok íkai copata jëyeme, kaa bat tüisi Señorta takauat au temajekatek, Diosta yäura bitthuatma buäye entok ä jëye.

30 İari béchïbo enchim násuk juebénakam kökore, entokim kaa üúttiak, entokim juebénaka kókko la.

31 Të ítapo hueepulaka ítot ító bitjariakatek, katte Diosta yäura bittua eehuay.

32 Të ikai yäura bit huamta jípureka, Señorta bétanate jibebiata mabet-la, bueituk kaa jume ániat jíapsammak bétte nokta mabet béchïbo.

33 İari béchïbo ín hermanom, bueituk emo nau tojaka jïbuätek, emoem boobibicha.

34 Entok jábe tebaürëteko, ä joapo jïbuänake, bueituk Diosta bíchäpo yäura bithuatma kaa jipü béchïbo, juka huatekne huitti órenake enchimmeu yepsakäteko.

12

Don ti tehuak jü Diosta ára jita joähui

1 Hermanom, enchimne ä taaya ia, juka Espíritu Santopo Diosta eapo ára jita johuatma huehuëpulam makähui.

2 Jüneaem júnaköi ketune kaa Diosta enchim sauleyo, sekäna bíchem huéhueriahuay, jume ídolo muurommehui.

³ Huäri béchïbo enchimne jünetua, bueïtuk kaabe Diosta Espíritupo nokaka: “Jesústa kaa Dios tianake.” Entok kaabe: “¡Jesústa ára Señor!”, tiiya kaa Espiritu Santota ä noktuayo.

⁴ Të én entok juebénaka ayuk, Diosta eapo juebénaka ára jita johuaka yore máamakhuame, të jü Espiritu huépülay jïbba.

⁵ Entok juebena ministerio tekkil ayuk, të jü Señor áapo jïbba.

⁶ Juebénaka tekil kaa nanálaika ayuk, të Dios juka simeta joame, entok simemmechi, áapo jïbba.

⁷ Të hueepülakam ä mak-ri, juka Espirituta simem béchïbo türik. At jiápseka ä jünerianä béchïbo.

⁸ Bueïtuk ïri Espirituta bétana ä mak-ri huéchiapo suamsi yúmalasi nokhuamta, jü senu entok nokpo yún jita taayahuamta, juka áapörík Espirituta ä türe pámani.

⁹ Senu entok, Diostat ehuame jïba huäri Espirituyi, senu entok jume kökoreme tüte béchïbo jïba huäri Espirituyi.

¹⁰ Senu entok, milagrotá ára joame, senu entok Diosta noki ára nokame, senu entok huate espíritum ára täya, senu entok huatek täbuiasi nokhuamta ára täyame, senu entok täbui nokta ára kuaktíame.

¹¹ Të ikai simeta huepul Espiritu jïba ä johua, huehuépulammet ä naïkimteka juka kaa nanalaysi ára jita johuamta, ä huatia pámani.

Simetakate huepul takaapo joome

12 Jáchin juka tákaata huepülaitukä Bénasi, të juebenam tónua mesëkiriak, të simetaka jume tákahuat tónua mesëkiriak, juebénakam huepul takahua, Crísto ket anëli.

13 Bueituk huepul espíritupo jíbate simetaka batöhuak, huepul takahuapo, judíom entok griegom, tekoka emo sumalame entok kaa tekokame junne. Simetakate huepul Espiritu Santota nau jítuahuak.

14 Të jü takahua kaa huépülak jíba tónoa mesëkiriak, ál-la juebennam.

15 Bueituk jume guokkim ínel jíateko: “Kanne mamamtaka, kaa tákaapo joome”, çjüarí béchibo kaa tákaapo joome?

16 Bueituk jume nakkam ínel jíateko: “Kanne puusim, kanne tákapo joome”, çjáchu juári béchibo kaa tákapo joome?

17 Bueituk síme tákaa pusimtukätek, çjaksum óre eíyey jume nakkam? Bueituk síme nakamtukatek, çjítaysute jita jujup eíyey?

18 Të éni entok Dios, áma am joala jume tóno mesëkiriak, hueepulam takahuapo, ä eä pámani.

19 Bueituk simeta huépül tóno mesëkiriak, çjaksu óre eíyey jü takahua?

20 Të éni juebenamme jume tóno mesëkiriak, të jü takahua huépülay jíbba.

21 Jume pusim kara mamammeu júnel jiaahua: “Kaitäpone emót ée matchi”, entok jü koba junne jume guokimmeu: “Kaitäpone enchimmet ée matchi.”

22 Jume tákapo tóno mesëkiriak, chë kaa ütteakame, chë júne üttia bem áma órenakë

béchïbo.

²³ Entok huámeï takahuapo kaa tua huatia matchim, imeïte chë júne tülisi sasankotua, entok huame ítot kaa tua tüisi bitthuame, imeïte chë tülisi bitcha.

²⁴ Të huame ítot chë tülisi bithuame, kayta ámeu bëye, të Dios tákaata yúmalasi huéchiapo yáahuak, bueïtuk huaka ámeu bëyemta chë yún yúmalasi am makkak.

²⁵ Bueïtuk juka tákaata kaa au naïkimtenakë béchïbo, ínëli jume tóno mesëkiriam, nanancham emo ania báareka eenake.

²⁶ Të senu tóno mesëkiriata kókosi ayuk, simetakam ámak ä innënake, të huepul tóno mesëkiria tühuata mabetakätek, simetakam ámak al-lenake.

²⁷ Emem amëria, jü Cristota takahua, të natepolem tóno mesëkiriam.

²⁸ Entok Dios huatem Cristota سوالhuäpo nau anim buere tekiapo joiyak, tua batchu jume apóstolim, chúkula jume profetam, bájikum huëpo jume maestrom, chúkula entok jume milagrom ára joame, chúkula entok jume kökoreme ára tutüteme, entok jume huatem ára aniame, jume tékilta johuäpo bat kateme, entok jume täbuiasi nokhuäpo Diosta bétana ára ä nokame.

²⁹ ¿Jachum simetaka apóstolim? ¿Jachum simetaka profetam? ¿Jachum simetakam maestrom? ¿Jachum simetaka milagrom ára johua?

³⁰ ¿Jachum simetaka jume kökoreme ára tüte? ¿Jachum simetaka juka täbuiasi

nokhuamta ára nooka? ¿Jachum simetaka juka täbui nokta ára kuaktia?

³¹ Juka Diosta bétana donta enchim mak-ri, jukarem jária, të ínapone böota chë türik enchim yuktiria.

13

Jü yore nakhuame, bat huéiye

¹ Bueituk ínapo ániat nokhuamta entok ángesim nokaü nokátek, entokne yore nakhuamta kaa jípurétek, sisigúokta entok musico puratotane ponhuä benanake.

² Entok Diosta betána nokta mabel-lataka ä nokátek, entok chúkula yeu huenakemat jüneatek, entok símeku jita täyatek, entok síme Diostat ehuamta jípurétek, entok juya ániata ára sekána yechátek, entokne yore nakhuamta kaa jípurétek, kaytane bejre.

³ Bueituk símeta ín jípurëu naïkimteka póobem jibuatuakatëk; entok ín takahua tojakátek ä taaná béchïbo, entok yore nakhuamta kaa jípurétek, iri kayta béchïbo inou türi.

⁴ Jü yore nákeme jìokot aneka ára jíápsa, entok yore nak jíokolë; jum yore nakhuäpo kayta ehuil ukulhuame, jum yore nakhuäpo kabe au chëhuale, entok kaa au buériale.

⁵ Entok huéchiapo humentá jíba johua, entok áapörìk béchïbo kayta jária, omtetëk kabetat chachaye, entok kabeta yü tütti omtia.

⁶ Jum lutüriata kaa johuäpo kaa al-leiya, lutüriata johuäpo, ál-la al-lenake.

⁷ Entok simeku jiokot aane, entok simeta suaale, entok simeta ára boobítcha, entok yanti aaneka simeta innëa.

⁸ Të jü yore nákhuaame kaybu lütinake; jume profeciam ál-lam lütinake, entok jume täbuiasi nokhuame ket lütinake, entok ket lütinake jü yún jita täyahuame.

⁹ Bueituk huatekte täya, huatek entokte profeciapo nooka.

¹⁰ Të huaka yúmalasi huemta yepsako, huanäi hua ámak naikiari lütinake.

¹¹ Bueituk inapo usitaka, ili usi ténasine nonokay, entokne ili usi tenasi eiyay, entokne usi ehuäpo simeta nüyey; të chúkula öu yötaka, juka ín usitukaüne tojjak.

¹² Én entokte ejpejopo torokosi ä bitcha, júnakoy entokte au bíchaa pujbaka ä pujbahua bínnake, én entokne huatek jíba täya, të júnakoy entokne yúmalasi ä täyanake áapöríkne täya bénasi.

¹³ Én entok jü Dios ehuame, entok Diosta tühua boobit-huame entok jü yore nakhuame, bájimme, të imei násuk jü yore nakhuame chë türi.

14

Täbui nokpo nokhuame

¹ Juka emo nakhuamtem boojoria; entok juka Espíritupo Diosta eäpo áma yúmahuamtem mabet báareka eíya, të chë junne simek béppa profecia noktem noóka.

² Bueituk jü täbui nokpo nokame kaa yorememmeu nooka; ál-la Diostahui, bueituk

kaabe at jüneiia, bueituk Espíritu Santopo ä nokaü esotaka kara at jünetu.

³ Të jü profeciata nokame yorememmeu nooka, Diosta eäpaman am yötunakë béchïbo, entok kutti nokta am makaka, am jíapsi joiya.

⁴ Jü nokta kaa täyahuamta nokame, áapo jíba au aniaka yötu, të jü profecia nokta nokame, iglesiata yötutua.

⁵ Bueituk sïmemne juka täbui nokta enchim noktua peä jiöbe, të chë junne juka profecia nokta, bueituk chë bat huéiye jü profeciata nokame, jü täbui nokta nokamta béppa, ál-la chë türi eíyey juka täbui nokta at jünehuä paman ä kuaktiateko, jume iglesiapo nau anim Diosta eäpaman am yötunakë béchïbo.

⁶ Én entok hermanom, ínapo enchimmeu yepsaka täbui nokta nokátek, çjita tühuatasem áma teunake, të ínapo juka Diosta yeu machiriakäu nokátek, entok juka huitti täyahuamta, profeciata, entok doctrinata?

⁷ Lútulay jü jita sonim ái popönhuame jiahuita joame, jü baka kusia entok arpa, bueituk bem jiahuipo kaa jünakiachisis jíátek, çjachisu ára at jüneetunake arpata entok baka kusia jiahuichi?

⁸ Entok jü trompeta kia jeka jiahui tenasi jíáteko, çjábesu au ánanake jáni, nassuahuäu huee béchïbo?

⁹ Junëli kétchi emëe, bueituk jü niniiy kaa at jünehuamta nokáteko, çjachisu at jüneetunake jü enchim nokábechi? Bueitukem kia jekapo noknake.

¹⁰ Lutüriapo juebena jü täbuiasi nokhuame sime ániachi, entokim simetaka ä jípure jachin bem jiau barëhui.

¹¹ Të ínapo jü nokit kaa jüniatek, sekána joome bénasi nee bínnake jü nokame, entok jü nokame ino béchïbo ket sekána joome ténanake.

¹² Junëli ketchí emëe; juka Espíritupo Diosta eapo ära jita johuamta mabet peatek, ímí huämëm chë tekipanua, juka iglesiata yötunakë béchïbo.

¹³ Huäri béchïbo jü täbuiasi nokta nokame, áma yúmahuamta oraciompo aunake ä kuaktia béchïbo.

¹⁴ Të ínapo täbui nokta kaa täyahuäpo oraciónta joatek, ín espíritu oraciónta johua, të jü ín koba suahua kayta jüneriaka tatahua.

¹⁵ ¿Jachisuntuko? Espíritupone oraciónta jonake, tëne koba suahuay ket oraruanake, entokne espíritupo buiknake, tëne koba suahuapo ket buiknake.

¹⁶ Bueituk empo espíritupo jíba Diosta yöreteko, jü emo náapo aaneka ä jikkajame: ¿juka baisaurita em joau jachisu ä jehuitarianake? Bueituk kaa jüneiya jita em nokähui.

¹⁷ Të empo, lutüriapo Diosta baysauhue; të jü seenu kayta tühuata jajjame.

¹⁸ Diostane baysauhue bueitukne enchim béppa chë júne yún täbui nokta nooka;

¹⁹ tëne jume Cristota sualhuäpo nau anim, huitti ín at jünëapo mamni nokta noknake, huatem ket majtia béchïbo, të diez mil nokta

kaa täyahumta ëe.

²⁰ Hermanom, katem ili usi éehumta jípureka jíapsi báare, al-lem ili usi ehumta jípure juëna ehuäpo, entok tü ehuäpo yúmalasi.

²¹ Leypo ínëli jïojteri: “Täbui nokpo entok täbui tempone noknake ïri pueblotahui; júnentaka júnem kaa nee jikkaijnake, ti jiaahua jú Señor.”

²² Juäri béchïbo jú täbuiasi nokhuame, jume Cristota súaleme béchïbo kaa señal, ál-la jume kaa ä súaleme béchïbo; të jú profecia, jume Cristota súaleme béchïbo huéiye, të jume Cristota kaa súaleme béchïbo ëe.

²³ Bueituk, sime jú iglesia nau rukteka simetakam täbuiasi nokätek, entok jábe kayta täyaka entok Cristota kaa sualeka áman kibakekätek, ¿jachum kaa enchim rorokom tianake?

²⁴ Të simetaka profeciata nokätek, entok jábe kayta täyaka entok Cristota kaa sualeka aman kibakekätek, simem bétana at júnehumta mabeta, entok kaa türik ä joäpo júnéaka tatahua.

²⁵ Ä jíäpsipo ehuil ayukame yeu buijtunake; huanäi ínëli tonommey kikteka Diosta yörinake, entok tua lutüriapo ä júneriatebonake Diosta enchim násuk anëhui.

Simetem huéchiapo entok suamsi yauhua

²⁶ ¿Jachisu júntuko hermanom? Emëe emo nau tojakätek, salmomem buika éntokem doctrinata emo majtia, huate entok täbui nokta nooka, huate entok Diosta yeu machiriau

jípure, huate entok juka täbuiasi nokhuamta kuaktia, simetem yauhua Diostau bíchaa jita täyahuäpo yotunä béchïbo.

²⁷ Bueïtuk jábe täbui nokta kaa täyahuamta nokätek, gúoyíka batchu ö bájika emo boobíchaka, senu entok nokhuamta kuaktianake.

²⁸ Të nokta kuaktiamta kabétuk, iglesiapo kaa jáleka tahuanake, áapörík béchïbo entok Diosta béchïbo jïba noknake.

²⁹ Juneli kétchi jume profetam gúoyíkam noknake ö bájika junne, jume huate entok am jikkaijnake: “¿Jachu junëli jáni?”, ti jiaka.

³⁰ Të jábe áma káteka juka Diosta yeu machiriau mabetakätek, jü bat hueme kaa jáleka tahuanake.

³¹ Bueïtuk simetakam ára profeciata nooka, huehuëpulaka, bueïtuk simem araunakë béchïbo entok simem kutti nokta mabetnake.

³² Jume profeta espíritum, profetam eäpanim emo nünake.

³³ Juka kaa nanabeu hument Dios kaa ä attiak.

Yanti ehuamta ál-la bueïtuk sïme iglesiapo huepulsu emo nüyeme aanëpo,

³⁴ enchim nau yayájäpo jume jáamuchim katim jialnake; bueïtuk jume jáamuchim katim nok-ïahua, ál-la ä kuna bétuk au nünake, leyta jáa pámani.

³⁵ Bueïtuk bempo jita täyabaretek, bem joapom bem kuna natemaijnake; bueïtuk kaa tuisi bittu jü jamut, jume emo nau toijlame násuk nokäteko.

³⁶ ¿Jachu enchim násuk yeu simbla jü Diosta noki, ö enchimmeu jíba yebijla?

³⁷ Bueítuk jábe au profetalëtek, ö chë júne Espíritu Santopo áu jíapsilëtek, juka enchimmeu ín jïojtekau úttia ä türinakëhui Señorta ä nesahueka bétana.

³⁸ Të jü kaa ä jüneriabareme, kaa ä jüneríanake.

³⁹ Junëli hermanom, profecia noktem nok báreka eiya, éntokem juka tábui nokpo nokamtem kaa ä taktiria;

⁴⁰ të simetem huitti suamsi yauhua.

15

Cristota kókkolam násuk jiabitekähui

¹ Én entok këtchi hermanom enchim nä jüneriatua, juka evangeliota enchimmeu ín nokakähui, ikärem ket mabet-la, éntokem ketune at boojouhua.

² Iari béchïbo këtchi emëe juka nokta enchimmeu ín nokakau jíba jípurëtek, jineüriatem jípure, ä sualeka naateka huitti eaka ä mabetakäteko.

³ Enchimne ket ä majtiala, juka bat im mabetakähui: Bueítuk Crísto itom Dios bejrim béchïbo múkuk, juka jïojterita jiapámani.

⁴ Entok mäahuaka, baij taahuata huey jíabitek, jïojterita jiapámani.

⁵ Entok Perotau yeu machiak, chúkula entok jume doocemmehui.

⁶ Chúkula entok mamni cientom béppa hermanom nau anemmeu yeu machiak, imeri

juebénakam ketune jiápsa, huate entok béja kókkola.

⁷ Chúkula Jacobotau yeu machiak; chúkula entok síme apóstolimmehui.

⁸ Të chúkula símemeu yeu machiasuka, inou ket au yeu machiriak, batte kaa tomtékämtau bénasi.

⁹ Bueítuk ínapone apojtolim násuk chë ilitchi, katchan júne apojtolpo ino naikiapo yúmala, bueítuk jume Cristota sualhuápo nau animne guók jajasuk.

¹⁰ Të Diosta tü eápone apóstolpo naikiari, të ìri tua áa bétana hueme kaa kia kaitápo tahuala ino béchibo, ál-lane símem bempörim béppa chë júne yún tekipanuala, të kaa ínapola, ál-la Diosta tühua inot ayuká béchibo.

¹¹ Bueítuk ínapotaka ö bemporimtake junne, ínélite Diosta noki nooka, éntokem ínëli ä susualek.

Jume kókkolam jiabitekähui

¹² Të Cristota kókkolam násuk jiabiteka bétana nokhuame, ¿jachisu júntuk huate enchim násuk aane, jume kókkolam kaa jiabitenake tíame?

¹³ Bueítuk kókkolam kaa jiabitenakey, Crísto júne ket kaa jiabitek.

¹⁴ Bueítuk Crístota kaa jiabitek, jü itom áa bétana nokaü kayta bej-reka tatahua entok jü itom Diostat eäu junne.

¹⁵ Entokte Diosta täyaka júne kätte ä täyamta bénasi tatahua, bueítukte Diosta bétana ä jüneriatebola Cristota kókkolam násuk ä jiabitetuakähui, të áapo, íkái kókkolam násuk

kaa ä jiabitetuak, Jume kókkolam lutüriapo kaa am jiabitenakeyo.

¹⁶ Të jume kókkolam kaa jiabitenakey, Cristo ket kaa kókkolam nasuk jiabitek.

¹⁷ Entok Cristota kaa kókkolam nasuk jiabitek, jü enchim Diostat eäu kia bejja; ketunem enchim Dios bejrimpo aane,

¹⁸ entok kétchi jume Cristota sualeka kókkokame, kaitäpom taahua.

¹⁹ Bueituk imi itom jiäpsäpo, Cristotat jíba jita boobichätek, sime yoremem bétanate jiokot bit-huaka taatahua.

²⁰ Të ëni Cristo kókkolam násuk jiabitela; jume kësam kókkokame násuk, áapo bat hueri.

²¹ Të jachin jü kókkohuame huepul yoremta huam äbo kibakek, anëli kétchi jü kókkolam násuk jiabitehuame, huepul yoremta huami.

²² Bueituk jachin Adánta huam simem kókkö bénasi, anëli kétchi simetakam Cristota huam jiäpsinake.

²³ Të hueepulammeu yúmasinnake jü bem jiabitenakëhui: Cristo bat huenake, chükula entok jume Cristota súaleme, ä yepsäpo.

²⁴ Júnakoy simeta lütepo; juka reytaka ä néshueu Dios áchayta mampo ä toijnake, entok jume nesahueme bétuk ayukamta kaitäpo tahuarianake, sime yäura úttiata, entok buéresi úttiaka jipuhuamta.

²⁵ Bueituk úttia áapörík reytaka ä nésaunakëhui, simem ä bej-reka kateme ä güokim bétuk ä oreü tajti.

²⁶ Të jü chükula yore bejreme, muerte ti tehuakame ket kaitäpo tahuariana.

27 Bueituk sîmeta Dios ä gúokim bétuk órek, entok ínel ä jiäpo: sîmeta ä bétuk tahuariak, jünakiachisi áapo yeu taahua, bueituk áapo ä bétuk sîmeta tojjak.

28 Të ínëli sîmeta aabétuk tahuak, jü usiari áapo ket áabétuk au tahuarianake, hua sîmeta aabétuk tahuariakamtahui, bueituk ínëli Dios áapo jíbatunake, sîmemmechi.

29 Të täbuiasi ä bithuäpo, ¿jachisum annake jume kókkolam béchïbo emo batöame, jume kókkolam kaa jiabiteyo? ¿Jachiaka juntukim kókkolam béchïbo emo batoä?

30 ¿Jatchiakasute chikti táapo jinhua machiku aane?

31 Tüane enchim ä júnëtua hermanom, Señor Jesucristota bétana sîmek béppa ujjorik enchim jipurë béchïbo, chikti taapone abe kókkko huäpo huerama.

32 Bueituk ín yoremtukä pamamne Efesopo jujuena yorememmak nassuak, ¿jítasune áma teunake, jume kókkolam kaa jiabitenakeyo? Ä ínëlitunakey: “Jibuänakete entokte jita jínake, bueitukte yoko kókkonake.”

33 Katem ä öbia; jü juenasi nau nokhuame: “Juka tüisi jíapsibahuamta nanasonte.”

34 Emóem suaya katem koptel-la, éntokem kaa türik kaa johua; bueituk huate enchim násuk Diosta kaa täyáa, enchim tiunakë béchïbone ínel jiaahua.

Jachisum jiabitenake jume kókkolam

³⁵ Të jáamak jábe ínel jiaunake: “¿Jachísuŋm jiabitenake jáni jume kókkolame? ¿Jachĩnaksum takahuaka jiabitenake?”

³⁶ Jachë kaa suhuak, jü em echakau kaybu jíapsinake, kaa bat mukukateko.

³⁷ Entok juka báchiata em ennakepo katë juka juyata áma siunakemta túttianake, ál-la juka báchia besumata, tirijko báchiata ö täbuik.

³⁸ Të Dios takahuata ä makka ä ëa pámani, entok jume huate báchiam huëpulam bem takahua.

³⁹ Kaa sime huakas nanälay, jü senu huakas yorem huakas, huate entok animal huakas, entok huate kuchu huakas, entok huíkit huakas.

⁴⁰ Jume téhuekapo jíápsame entok jume buíapo jíápsame, katim nanalaïm takahuak; bueítuk jü téhuekapo jíápsame simek béppa musäla maachi, anëli këtchi jü buíapo jíápsame.

⁴¹ Huepülay jü täata ujoyória, senu entok jü mechata ujoyória, jü chokim ujoyória entok ket täbui, bueítuk hueuhuëpulaka jume chokkim ujoyória kaa nanalaï.

⁴² Jume kókkolam jiabitehui ket ilëbenna, nasontubarem tenaka etnaa, huanäi musäla machik bemelak takahuaka jiabitenake.

⁴³ Ä et-huäpo kaabe ä bibitpenake, të jiabitetek musäla machisi ujoyorinake, kaa úttiata jípureka ethuatek, ä jiabitepo entok uttiärata jípunake.

⁴⁴ Jü takahua buia ániat jünaktetaka etnaa, chúkula entok espírituta takahuaka jiabitenake, takahua buíapo jünaktetaka ayuk, entok

takahua espiritual kétéchi.

⁴⁵ Ínëli ket jïojteri: “Jü yoreme bat yáahuakame, Adán jíapsita makhuaka jíapsi taytek”; jú Adán chúkula hueme, espíritupo jíapsita yore makame.

⁴⁶ Jü espíritupo hueeri kaa bat huéiye, ál-la jú takahua, chúkula entok jú espíritu.

⁴⁷ Jü yoreme bat hueeri buíapo joome, jú goza huépo yoreme, júri jú Señor, téhuekapo joome.

⁴⁸ Jume buíapo joome, buíapom joomeme benamme; jume téhuekapo joome, tehuekapom joomeme benamme.

⁴⁹ Juka buíapo yáataka itom hueriapote buíapo yáarim benanake, entok anéli kétéchi juka tehueka bétana itom jipurëu, tehuekapote joomem ténanake.

⁵⁰ Tëne ikai enchimneu nooka hermanom: Jü huaakas entok jú ojbo karam ä mabetnake juka Diosta rey nesauri, jú nanasomtume kara áamak naïkiatu jú kaa nanasomtem tamaki.

⁵¹ Juka éhuil jüneriahuamta bétanane imi enchimneu nooka: katte simetaka kókkonake; të simetakete täbuik takahuaka tahuanake,

⁵² Senu chubalapo, entok senu repiktiapo, trompetata kukujsuak, bueituk jú trompeta kukujna, huanäi jume kókkolam jiabitenake, takahuapo kaa nasontulataka, itapo entokte täbuiasi yána itom takahuapo.

⁵³ Bueituk úttia ïri takahua ára nasontume, kara nosonteka tahuanake, entok ïri ára mukeme kara mukeka tahuanake.

⁵⁴ ïri ára nasontume kara nasontemta supeka tahuanake, entok ïri ára mukeme kara

mukemta supeka tahuanake, huanäi au chupanake jü nooki jiojteri: “Jum yöhuapo jü kókkohuamta tekkil lüte.

⁵⁵ ¿Jaksë ä jípure empo muerte, juka kökosi em yore ái joähui? ¿Entok jaksu órek jü ánimam mamahuäpo em yöohui?”

⁵⁶ Bejasu jü kaa türik johuame iri jü muerteta ay kökosi yore joähui, entok jü úttiärapo kaa türik johuame, iri jü ley.

⁵⁷ Tëte Diosta baysauhue, yöhuamta itom ä maka béchïbo, itom Señor Jesucristota huam ámani.

⁵⁸ Ínëli bejja, emo nakhuapo ín hermanom, kuttem jäbueka kaa kom eiya, éntokem kaa japteka Señorta tekilpo yötusaka, tüisi jüniaka jü Señorta tekkil johuame kaa kia bejja.

16

Jü ofrenda Cristota súaleme béchïbo

¹ Jü ofrenda Cristota súaleme béchïbo, emem ínëli ket ä yauhua, jachin Galasiapo jume Cristota sualhuäpo nau animmet ín ä nésahuekä pámani.

² Huä bat taahuari semanata naatëpo, emëe huepülaka nahuem ä tojja juka enchim nau ruktiakähui áma yúmahuä pámani, ä eriasimeka enchimmeu ín yepsäu tajti, bueituk huanäi kaa kolectam nau toijtaiti béchïbo.

³ Huanäi nee áman yépsako, jume enchim yeu puakähui cartata am makaka, imëyne buere joära Jerusaléniu bittuanake, juka amebéchïbo enchim nau tojakämaki.

⁴ Bueituk nee aman huenakëu türihuay, ínomakim áman kannake.

Pablota jita yáa barëhui

⁵ Enchimmeune huenake, Macedonia buiära páman hueeteko, bueituk Macedonia páman ín huenakëu úttia.

⁶ Jáamakne ára enchimak tahuanake, seberia tiempopo junne, huanäi eme chúkula nee boo toijnake ín huenakëu bícha.

⁷ Enchim huam huëpatne kaa kia chubala enchim bit báare, bueitukne binhua enchimmak tahua báreka eiya, Señorta júnel eayo.

⁸ Tëne pueblo Efesopo ambáare Pentecostés tahuarita yúmäu tajti,

⁹ bueituk buéresi puerta ino bea étapori, Diosta noki tüisi mabethua, entokim ket juebenna jume Diosta bej-reka kateme.

¹⁰ Bueituk Timoteota äbo yépsako, tülisem ä bitcha al-leaka enchimmak ä annakë béchïbo, bueituk áapo ket Señorta tekil johua ino bénasi.

¹¹ Juäri béchïbo, kaabe kia kaitäpo ä bínnake, al-lem yanti eaka ä boo tojja, inou ä yebijnakë béchïbo, bueituk ínapone hermanommak ä boobíchaihui.

¹² Hermano Apolostaune juebénasi nookak, enchimmeu ä noyti sahueka jume huate hermanommaki, të enriapo kaa báreka taahuak; të chúkula áma yumäteko enchimmeu huenake.

Jiojterita chupëpo teboterim

13 Katem koptelaka huitti Dios eiya, emo oüleka, éntokem kaa kom eaka úttiata johua.

14 Símeta enchim juähui emo nakhuapem ä johua.

15 Hermanom, bejem jüneiya juka Estéfanasta familia, Acaya buiärapo bat Diosta noki mabetakähui, entokim bempo Cristota سوالھۇآپو nau anim ania báreka tekipanua.

16 Én entokne senu humentá enchimneu aahua, jume huate gentem ilëbenamehuem rukteka bem eäu johua, entok síme huame huatem aniaka tekipanuummehui.

17 Estefanasta äbo yepsaka béchibone al-lëeak, Fortunatota, entok Acaicota, bueítuk ímeri enchim kara ínomak anëpo bempom ínomak aanek.

18 Bueítuk bempom nee jíapsi yetchak, entok enchim kétchi, jume gentem ilëbenam akem am yöre.

19 Síme jume Ásiapo Cristota سوالھۇآپو nau anim enchimim tebotua. Aquila entok Priscila, entok jume Cristota سوالھۇآپو nau anim bem joapo emo nau totojame, Señorpom tüisi enchim tebotua.

20 Jume hermanom símetakam enchim tebotua. Emëe entok Cristota سوالھۇآپو emo besitohuapem teboteriata emo makka.

21 Ínapo, Pablo, ikäine enchimneu jiojte teboteriata ín mamammeyi.

22 Jü Señor Jesucristota kaa nákeme, bette noki at chupatunake. Jü Señor äbo huéiye.

23 Jü Señor Jesucristota tühua enchimmaktunake.

²⁴ Jü Cristo Jesústa sualhuäpo enchim ín
nakëhui, enchimmaktunake. Júnentunake.

Mayo

Mayo: Diosta nooki yorem nokpo New Testament

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mayo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 May 2026 from source files dated 13 May 2025

84020f7b-8f34-5f65-803f-a2c6c92b92ea